

HET LIVING PLANET REPORT 2022

IN HET KORT

Be one with nature

WAT IS HET LIVING PLANET REPORT?

Het rapport wordt elke twee jaar uitgebracht door het Wereld Natuur Fonds (WWF), met inbreng van vooraanstaande deskundigen en andere organisaties. Het is een soort gezondheidscontrole voor de planeet, die laat zien hoe het met de natuur gaat, welke bedreigingen er zijn en wat dit voor ons mensen betekent. Een belangrijke indicator in het rapport is de Living Planet Index.

WAT IS DE LIVING PLANET INDEX?

Deskundigen over de hele wereld hebben veranderingen in de tijd gemeten in de populaties van duizenden diersoorten in de Living Planet Index (LPI). De LPI meet de grootte van populaties sinds 1970. De LPI volgt de veranderingen in bijna 32.000 populaties van 5.230 soorten, waaronder zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën en vissen. De patronen die wetenschappers in deze gegevens vinden, helpen ons de gezondheid van de bredere ecosystemen te begrijpen.

WAT VERTELT HET LIVING

PLANET REPORT 2022 ONS?

1

DE NATUUR GAAT ACHTERUIT

Zoals blijkt uit onder andere de Living Planet Index (LPI).

2

DEZELFDE MEDAILLE

Klimaatverandering en natuurverlies zijn twee kanten van dezelfde medaille.

3

WE HEBBEN ALLE NATUUR NODIG

De aarde is één levend systeem dat alle onderdelen (soorten en leefgebieden) en de unieke rollen die ze spelen, nodig heeft. Zo kan de planeet ons geven wat wij nodig hebben om te overleven.

4

WE HEBBEN ALLE MENSEN NODIG

Wij zijn als mensen verbonden met dit ene levende systeem. We hebben allemaal een rol te spelen. Zo moeten we ook inheemse volkeren beter bij natuurbescherming betrekken en ze steunen omdat zij vaak beter begrijpen hoe mens en natuur in evenwicht kunnen en moeten komen.

5

HET STARTPUNT

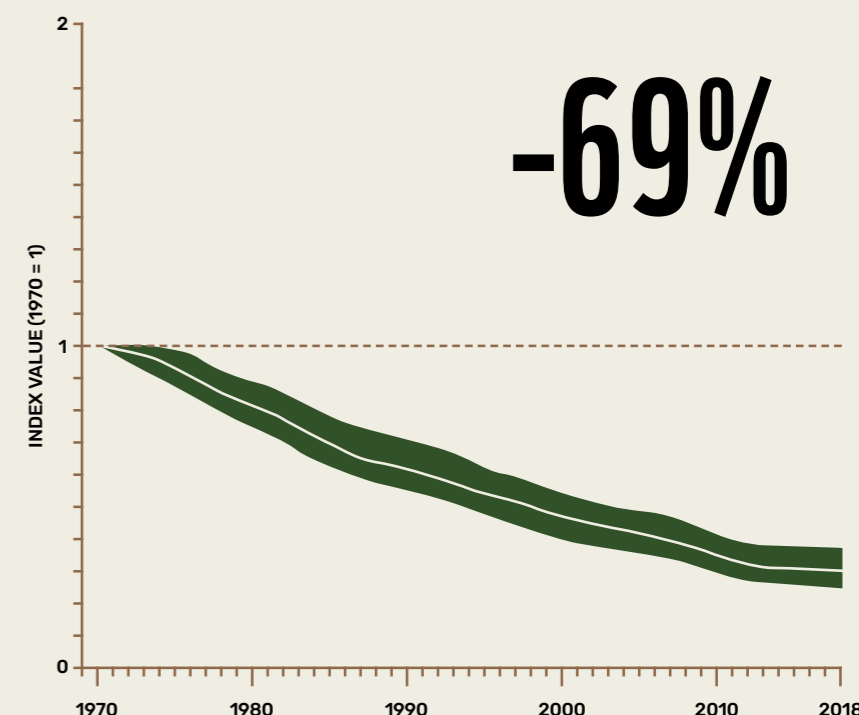
De LPI is het startpunt om jouw rol te vinden in de bescherming en het herstel van de natuur.

WAAROM IS DIT RAPPORT BELANGRIJK?

De natuur op onze planeet werkt als één groot levend systeem. Zo vormt het de basis waarop mensen en andere soorten kunnen gedijen. Het geeft ons schone lucht, zoetwater en alles wat nodig is om voedsel te verbouwen. De enorme diversiteit aan soorten is een heel belangrijk onderdeel van dit systeem. De planeet kan niet op dezelfde manier werken als de hoeveelheid wilde dieren en natuurgebieden wordt verminderd. Of wanneer de verplaatsing van wilde dieren of de stroom van natuurlijke processen, bijvoorbeeld in het water of in de bodem, wordt verstoord.

De mondiale Living Planet Index (1970 tot 2018). De relatieve omvang van 31.821 populaties onder de 5.230 soorten die wereldwijd is onderzocht, is gemiddeld met 69% afgenomen. De witte lijn laat de index zien, de groene vlakken de zekerheidsmarge. Bron: WWF/ZSL 2022

De LPI van -69% wil niet zeggen dat alle populaties achteruitgaan. Het is een gemiddelde. Er zijn populaties die achteruitgaan maar ook populaties die vooruit gaan. Op de volgende pagina enkele voorbeelden.

DE NATUUR GAAT ACHTERUIT

Uit de Living Planet Index blijkt dat de gemiddelde populatiegrootte van wilde gewervelde dieren met 69% is afgenomen tussen 1970 en 2018. Sommige populaties zijn nog veel sterker afgenomen - waaronder veel populaties van zoetwaterdieren. Deze afname van wilde dieren en hun gebieden komt meestal door menselijke activiteiten zoals ontbossing,

grootschalige landbouw, vervuiling en de aanleg van gebouwen en wegen. Zulke activiteiten verhinderen dat het ecosysteem goed werkt, terwijl het ook van levensbelang is om te kunnen voorzien in de behoeften van de groeiende menselijke bevolking. De LPI is slechts één van de vele verschillende indexen die bevestigen dat de biodiversiteit afneemt.

LAAGLANDGORILLA'S

In het nationaal park Kahuzi-Biéga in de Democratische Republiek Congo, was er tussen 1994 en 2019 een geschatte **afname van 80%** van het aantal oostelijke laaglandgorilla's, ook bekend als Grauer's gorilla. De grootste bedreiging voor de soort is de jacht. Gorilla's zijn gewild voor hun vlees 'bushmeat' en als huisdier.

ROZE RIVIERDOLFIJN

In het Mamirauá-reservaat in de Braziliaanse staat Amazonas was er tussen 1994 en 2016 een **afname van 65%** in de populaties van de roze rivierdolfijn. Voornamelijk door de toegenomen visserij en door aantasting van de leefomgeving van deze dolfijnsoort ten behoeve van leefruimte voor de mens.

AUSTRALISCHE ZEELEEUW

In Zuid- en West-Australië was er tussen 1977 en 2019 een **afname van tweederde (64%)** van het aantal Australische zeeleeuwenpups. Dit komt door de jacht en omdat de pups verstrikt raakten in vistuig en of ander zee-afval of stierven aan een ziekte.

BERGGORILLA

Ondanks jaren van burgerlijke onrust in de regio waar berggorilla's leven, hebben de beschermingsinspanningen succes gehad. In het Virunga-gebergte langs de noordelijke grens van Rwanda, de Democratische Republiek Congo en Oeganda is de populatie berggorilla's **gegroeid tot 604 exemplaren**, ten opzichte van 480 in 2010.

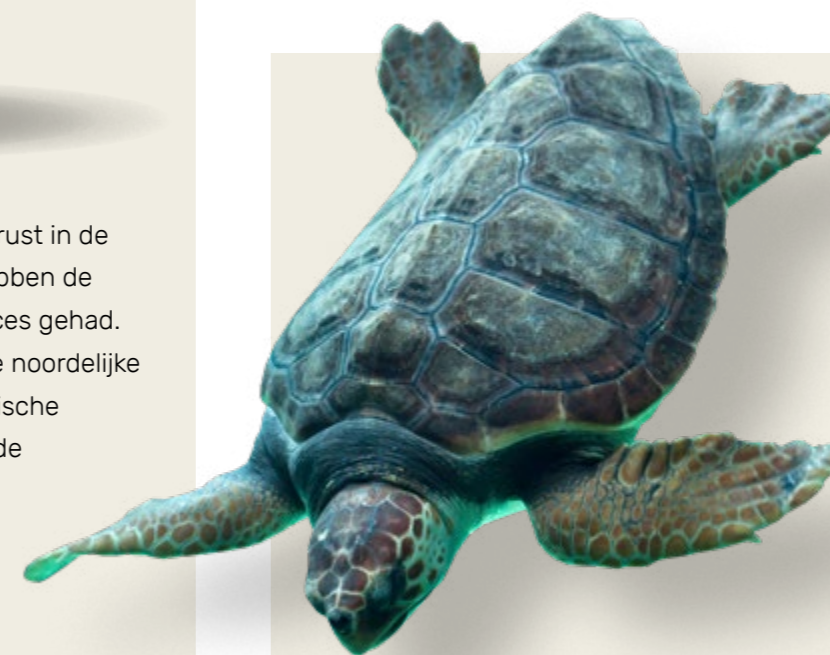

DE OTTER

In Nederland was de otter uitgestorven als gevolg van de jacht, slechte waterkwaliteit en verkeer. In 2002 werd de otter geïntroduceerd. Inmiddels neemt het aantal en ook de **verspreiding van deze marterachtige weer toe**. De otterpopulatie werd in de winter van 2019/2020 geschat op 450 dieren.

VOORBEELDEN POPULATIES VAN SOORTEN DIE TEGEN DE WERELDWIJDE

TREND INGAAN

ONECHTE KARETSCHILDPAD

Het aantal nesten van onechte karetschildpadden langs de kustlijn van de baai van Chrysochu, Cyprus, is tussen 1999 en 2015 met **500% toegenomen**. Dit is gelukt dankzij gerichte beschermingsmaatregelen waaronder het gebruik van kooien om schildpadnesten te beschermen tegen vossen en het verplaatsen van nesten uit gebieden die onder zware toeristische druk staan of te dicht bij de zee zijn gelegd.

VOORBEELDEN VAN POPULATIES

DIE ACHTERUIT GAAN

HET IS CRUCIAAL DAT WIJ SNEL MAATREGELEN NEMEN

We moeten niet alleen de achteruitgang van populaties stoppen, maar ook veranderingen aanbrengen die het herstel van populaties mogelijk maken, zodat de dalende lijn op onze grafiek weer omhoog gaat en de biodiversiteit toeneemt. Als we snel handelen en begrijpen hoe de verschillende onderdelen van het levende systeem van elkaar afhankelijk zijn, kunnen we beginnen de wereld weer wilder, gezonder en veerkrachtiger te maken.

VERENIGDE NATIES

In 2022 heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties erkend dat iedereen, overall, het recht heeft om te leven in een schoon, gezond en duurzaam milieu. Dit betekent dat voor de machthebbers het respecteren hiervan niet langer meer een optie is maar een verplichting.

GROENE LIJN: GEÏNTEGREERDE AANPAK

Om de curve voor 2050 om te buigen en biodiversiteitsverlies te beperken, zijn ambitieuze natuurbescherming én duurzame productie- en consumptiemaatregelen nodig.

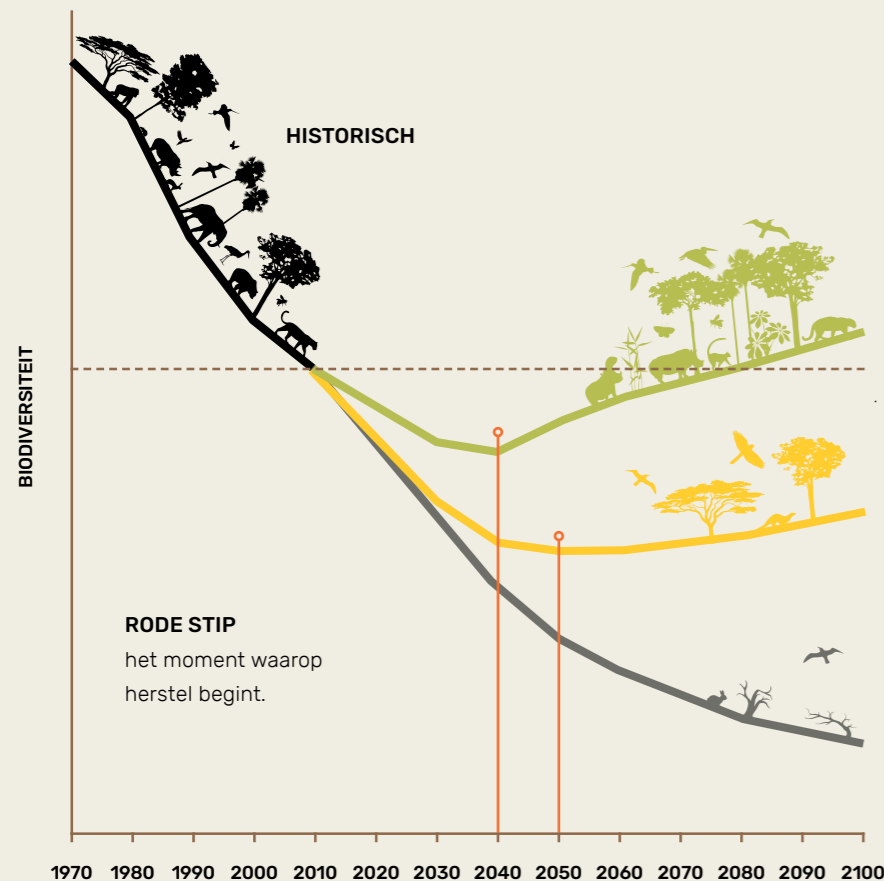
STIPPELLIJN: indicator waarde in 2010.

GELE LIJN: MEER NATUURBESCHERMING

Meer natuurbescherming is cruciaal maar met alleen bescherming buigen we de curve niet voor 2050 en riskeren we meer biodiversiteitsverlies.

GRIJZE LIJN: GEEN ACTIE

Biodiversiteit blijft afnemen als we zo doorgaan. Er zal geen herstel optreden voor 2100.

BENDING THE CURVE

Wat betekent het ombuigen van de curve voor biodiversiteit en hoe komen we er weer uit. Gebaseerd op Leclère et al. (2020).

EEN WERELDWIJDE DUBBELE CRISIS:

KLIMAAT EN BIODIVERSITEIT

Er wordt meer gepraat over klimaatverandering dan over het verlies van wilde dieren en hun leefgebieden, maar deze twee crises zijn sterk met elkaar verbonden. We hebben natuur nodig voor een goed klimaat en andersom.

Door de schade die aan de natuur wordt toegebracht door de vernietiging van leefgebieden is onze planeet minder goed in staat om het broeikasgas CO₂ uit de atmosfeer te halen en komt er in veel gevallen ook extra CO₂ vrij die daarvoor als hout of in de bodem was opgeslagen. Dit betekent dat er meer CO₂ in de atmosfeer komt en de opwarming van de aarde versnelt.

De klimaatverandering, wereldwijd met gemiddeld 1,2 °C begint nu al gevolgen te hebben voor de natuur. Als de gemiddelde stijging van de wereldtemperatuur boven de 1,5 °C komt, zal de klimaatverandering een steeds grotere bedreiging worden voor de natuur, dus ook voor ons. De klimaatcrisis en de biodiversiteitscrisis zijn sterk met elkaar verbonden. **Meer natuur is de oplossing. We hebben natuur nodig voor een goed klimaat en andersom. We kunnen beide problemen alleen oplossen als we ze tegelijk aanpakken!**

DE RELATIE MET DE NATUUR OP ONZE PLENEET VERANDERT

PROBLEMEN

Klimaatverandering

De aarde is sinds het pre-industriële tijdperk met 1,2 °C opgewarmd. Bij meer dan 1,5 °C zal de opwarming van de aarde enorme problemen veroorzaken voor mens en natuur.

Vervuiling

Elk jaar wordt 300-400 miljoen ton vervuiling in zoetwaterecosystemen gedumpt. • Plasticvervuiling in de oceanen is sinds 1980 vertienvoudigd en bedreigt meer dan 267 soorten, waaronder 86% van de zeeschildpadden.

Verlies van leefgebied

75% van het ijsvrije landoppervlak op aarde is door de mens veranderd, voornamelijk om landbouwgrond. • 90% van het waterrijke gebied is wereldwijd verloren gegaan. • Per jaar gaat ongeveer 100.000 vierkante kilometer bos verloren, oftewel elke twee seconden een voetbalveld aan bos.

Het uitsterven van wilde dieren

1 miljoen soorten worden met uitsterven bedreigd, veel soorten sterven komende decennia uit.

Versnippering van leefgebieden

Natuurlijke processen worden verstoord doordat leefgebieden in land, zee en zoetwater worden versnipperd door o.a. de aanleg van wegen of dammen.

DE TIJD DRINGT

Wat we nu en de komende jaren doen is cruciaal voor onze toekomst. We naderen meerdere kantelpunten. Een **kantelpunt**, ook wel **tipping point** genoemd, verwijst naar het punt waarop grote veranderingen in gang worden gezet die niet meer terug te draaien zijn. Je kunt het zien als het rollen van een groot rotsblok over de top van een heuvel. Het is het punt waarop de rots naar beneden begint te rollen en waarschijnlijk niet meer te stoppen is.

Een voorbeeld is de Amazone. Wetenschappers zeggen dat als we in dit tempo doorgaan met het

vernietigen van het Amazonegebied, we spoedig een kantelpunt zullen bereiken. Dan zal het bos niet meer op dezelfde manier kunnen werken. De hele planeet zal dan de voordelen van het Amazonegebied, zoals de regulering van het klimaat, verliezen.

PROBLEMEN SAMEN AANPAKKEN

Om de problemen aan te pakken hebben we iedereen nodig. Van grote bedrijven en overheden tot lokale bevolking. Inheemse volkeren spelen een belangrijke rol. Het zijn de eerste menselijke bewoners van een gebied, die een cultuur met tradities hebben die verbonden zijn met een

landschap omdat ze er al generaties lang gewoond hebben. Zij kennen hun gebied meestal heel goed. Zij weten hoe je producten uit de omgeving kunt halen zonder het natuurlijke evenwicht te verstoren. Vaak worden zij het meest getroffen door problemen, terwijl zij zelf niet de schuld zijn van de praktijken die deze problemen veroorzaken.

Dit betekent dat we niet alleen de natuur in een landschap moeten beschermen, maar ook de rechten van inheemse volkeren moeten respecteren en versterken.

OPLOSSINGEN

De natuur

Verbindingen tussen beschermde en herstelde leefgebieden wereldwijd maken de beweging van wilde diersoorten en de stroom van natuurlijke processen mogelijk.

Mensen

Eerlijk en rechtvaardig beheer van natuurlijke hulpbronnen om iedereen toegang te geven tot gezond voedsel en een stabiel milieu. • Natuurbehoud onder leiding van inheemse volkeren. • Groepen mensen die het meest worden getroffen door klimaatverandering betrekken bij belangrijke beslissingen en hulp om zich aan te passen.

Klimaat

Vermindering van de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen door een verschuiving naar hernieuwbare energie en duurzame werkwijzen o.a. in de landbouw. • Beperking van de opwarming van de aarde tot 1,5 °C.

Gegevens

Gegevens zoals van de Living Planet Index, over populaties wilde dieren, maar ook gegevens over klimaatverandering en leefgebieden, helpen problemen te identificeren, begrijpen en onze oplossingen te beoordelen.

WAT BETEKENT DIT RAPPORT VOOR MIJ?

Er is nog steeds hoop! We kunnen zorgen dat positieve veranderingen sneller gaan en we kunnen nu de toekomst die we willen, gaan vormgeven.

Mensen zijn de beste probleemoplossers die ooit op onze planeet hebben geleefd en het aanpakken van problemen als klimaatverandering, verlies van biodiversiteit en plasticvervuiling betekent niet alleen maar dat we dingen moeten opofferen waar we nu van genieten.

Je hebt als individu meer invloed dan je beseft. Elke persoon die jij inspireert tot actie verandert op zijn beurt weer dingen in de eigen omgeving. Als je samenkomt met anderen die hetzelfde voelen, zul je een luidere stem hebben en meer invloed.

IEDERE HAP TELT

Ons voedselsysteem is de nummer één oorzaak van natuurverlies wereldwijd. Jij kan dus iedere dag bijdragen aan meer natuur met de eetkeuzes die je maakt. Vervang vlees of zuivel bijvoorbeeld wat vaker voor plantaardige alternatieven, of kies eens voor lokale producten. Aardig voor de planeet en voor jou. Eet jij al planeetaardig? Bekijk onze tips.

EET MEER PLANTAARDIG EN MINDER DIERLIJK

Door **max. zo'n 1 à 2 porties vlees/vis per week** te eten en de rest van de week vegetarisch, blijven wijzelf én de planeet gezond. Als je vis wilt eten, is ons advies om de VISwijzer te volgen. Daarmee maak je een verantwoorde keuze. Helemaal voor vegetarisch of veganistisch gaan kan natuurlijk ook.

GEEF DE VOORKEUR AAN VERS EN LOKAAL

Hoe meer een voedingsmiddel bewerkt is, hoe groter de impact op het milieu. Dat komt door de energie en hulpstoffen die tijdens de bewerkingsprocessen nodig zijn. En door **lokale seizoensproducten te kopen** is er minder energie nodig voor transport.

KIES VOOR DUURZAAM VEBOUWDE PRODUCTEN

Duurzame ingrediënten hebben minimale impact op de natuur. Ze worden op een verantwoorde wijze geproduceerd en vormen geen bedreiging voor de wilde dieren en hun leefgebied. Biologisch is een voorbeeld, waarbij zonder kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen gewerkt wordt.

BRENG MEER VARIATIE OP JE BORD

Voor onze eigen gezondheid, maar ook voor de natuur is het goed om **gevarieerd te eten**. De bodem wordt gezonder door de verbouwen van verschillende soorten gewassen.

EN WAT KAN IK VERDER ALLEMAAL NOG DOEN?

Stem op een groene partij, bankier bij een duurzame bank, verzeker jezelf bij een duurzame verzekeraar, verduurzam je huis en vergroen je directe omgeving.

Natuur is van levensbelang voor mens en dieren. Daarom moeten we de natuur beschermen en herstellen. En dat kunnen we niet alleen, maar samen met lokale partners, mensen, bedrijven en overheden.